

Oslo, 17.12.2025

Høringsinnspill til forskriftsforslag om fordeling av Norsk Tippings overskudd til kulturformål

Norges museumsforbund representerer hele bredden av museer i Norge uavhengig av finansiering og tilknytning til departementer, underliggende etater, Sametinget, fylkeskommuner, kommuner og private eiere. Vi takker for muligheten til å sende inn høringsinnspill om Kultur- og likestillingsdepartementets forslag til forskrift om fordeling av Norsk tippings overskudd til kulturformål.

Konklusjon og anbefaling

Norges museumsforbund anbefaler at forskriften presiseres slik at den etablerte praksisen med tildeling av midler til utviklingstiltak for arkiv-, bibliotek- og museumssektoren, samt sikringsmidler for museer, videreføres. Dette er avgjørende for å sikre kulturarv, styrke beredskap mot klimaendringer og ekstremvær, og opprettholde faglig utvikling i sektoren.

Vi foreslår at bokstav d i forskriften formuleres som:

«Andre kulturformål, herunder utviklingstiltak for arkiv-, bibliotek- og museumssektoren, samt sikringsmidler for museer.»

Denne presiseringen vil gi nødvendig tydelighet og forutsigbarhet, samtidig som prioriteringen av frivillighet, barn og unge ivaretas gjennom bokstav b.

Bakgrunn og begrunnelse for forslaget

Forskriften som foreslås fastsetter at ramme for fordeling av spillemidler til kulturformål, med en tydeliggjøring av at midlene i hovedsak skal gå til kulturfrivillighet, barn og unge og kulturarenaer og utstyr. Forslaget åpner også opp for at det kan gis midler til andre kulturformål.

I høringsforslaget understrekes det at i perioden 2014-2025 har blitt tildelt spillemidler til “utviklingstiltak for arkiv-, bibliotek- og museumssektoren, samt sikringsmidler for museer”. Dette var tiltak som den gang ble flyttet over til spillemidlene fra andre poster i statsbudsjettet der de tidligere hadde ligget. I perioden 2014-2025 har sikringsmidlene vært avgjørende for å sikre museenes samlinger mot brann og tyveri, utforme sikringsplaner, men også sikring mot naturskade som følge av klimaendringer og ekstremvær. Prosjektmidler til arkivutvikling og museumsprosjekter gjennom Arkivverket og Kulturdirektoratet har vært svært sentrale verktøy i å få til faglig utvikling i museene, til økt samarbeid museene imellom og med arkivsektoren. Gjennom årene har midlene til arkiv bidratt til å sikre viktige arkiv i museum og arkiv og til fagutvikling knuttet til ulike tema.

I store deler av denne perioden har man hatt en politisk valgt ABE-reform med manglende kompensasjon for pris- og lønnsvekst som har bidratt til en strammere museumsøkonomi med færre muligheter til å dekke faglige utviklingsprosjekter gjennom de ordinære driftsmidlene. Selv om økningen av driftsmidlene nå er nærmere en reell kompensasjon for pris- og lønnsvekst er det etterslep å ta igjen. Midlene til museum og arkiv har gitt rom for faglig utvikling i museene i en periode der mange har opplevd strammere økonomi.

Selv om det i forslaget står at dagens praksis vil videreføres, er Museumsforbundet usikker på om konkretiseringen i bokstav *d. andre kulturformål, hovedsakelig rettet mot barn og unge* er tilstrekkelig tydelig til å legitimere og videreføre den etablerte praksisen. Mange medlemmer frykter dette vil føre til færre utdelinger til sikringsmidler og utviklingstiltak i museums-, arkiv- og biblioteksektoren. Med tanke på dagens beredskapssituasjon knyttet til klimaendringer og krig nær oss er blant annet sikringsmidlene viktigere enn på lenge. Det er også viktig å sikre og bevare sentrale privatarkiv som dokumenteter kulturarv i Norge.

Museumsforbundet mener det er viktig med fokus på frivillighet, barn og unge – som museene også er sterkt engasjert i, men vi mener at bokstav *b. kulturtiltak for barn og unge, herunder Den kulturelle skolesekken og Frifondordningene* er dekkende for prioriteringen av barn og unge i forskriften. Vi mener at bokstav *d* må presiseres til *andre kulturformål herunder utviklingstiltak for arkiv-, bibliotek- og museumssektoren, samt sikringsmidler for museer*. Det vil tydeliggjøre den etablerte praksisen.

Museumsforbundet mener at de øvrige kulturformålene som det har blitt fordelt spillemidler til er godt dekket under bokstavene a-c.

Ta gjerne kontakt dersom det er spørsmål til dette.

Ole Aastad Bråten
styreleder

Liv Ramskjaer
generalsekretær (fung.)